

På strålningsenheten vid Norrlands universitetssjukhus arbetar personalen målmedvetet med att stärka tryggheten för cancersjuka barn. Förhoppningen är att utveckla behandlingen och skapa en bättre vårdupplevelse. ”Om jag under den här svåra tiden kan locka fram några leenden så är det värt det,” säger onkologisjuksköterskan och barnrättsombudet Mikael Odström som också axlar rollen som dinosaurien Dino.

Mikael är dinosaurie

I februari uppmärksammas internationella barncancerdagen världen över. När ett barn diagnostiseras med cancer innebär det stor psykisk påfrestning för familjer som ställs inför en okänd behandling som kan upplevas skrämmande.

– Det kommer många barn hit. Det är bland annat barn med hjärntumörer och buktumörer, säger Mikael Odström, onkologisjuksköterska.

Hoppas kunna behandla mer vaket

Strålbehandlingen sker i ett rum med två meter tjocka väggar där barnet behöver ligga helt själv,

hissas en bra bit upp från golvet och ligga helt stilla. För att upplevelsen ska bli mindre stressig och påfrestande sövs i regel barn under sju år. Det handlar om 30 tillfällen under en sexveckorsperiod.

Genom att försöka öka barnets medvetenhet och delaktighet i behandlingen finns förhoppningar om att kunna behandla fler barn i vaket tillstånd. Det kräver mer från patienten men också att verksamheten skapar den trygghet som barnet behöver.

– Om jag var liten, hur skulle jag vilja att miljön var? Hur hade jag velat att personalen skulle bete sig? Exempelvis kan mamma få läsa en saga i högtalarsystemet eller så kan

vi fästa en surfplatta i strålbehandlingsapparaten.

Får känna att de äger situationen

På strålningsenheten arbetar personalen utifrån barnperspektivet för att skapa förutsättningar för en så bra behandling och upplevelse som möjligt för patienter och närstående.

– Exempelvis får en patient vid varje behandlingstillfälle sätta ett klistermärke på strålbehandlingsapparaten. Det är en liten grej men det kan göra stor skillnad.

Vid behandling av en hjärntumör skapas en mask som avbildar patientens ansikte. Den är nödvän-

Målningar: MIKAEL ODSTRÖM

Foto: DANIEL MARKLUND

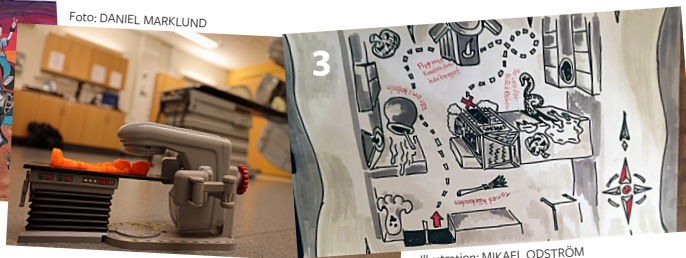

Illustration: MIKAEL ODSTRÖM

1. Tavlor som Mikael målat till barnen.
2. 3D-utskrift av strålningsapparaten i leksaksstorlek.
3. Skattkarta över strålbehandlingsrummet.

för barn i behandling

dig för att ansiktet ska fixeras i en bestämd position under strålbehandlingen. Den är hård och är hårt åtsittande vilket vissa upplever som obehagligt.

– Vi tänker att barnen ska få pynta den och göra till sin egen. De upplever då att de använder den för sig själv i stället för något används emot dem. De får äga situationen på ett annat sätt.

Starta barnteam inom kort

Cancercentrum ska inom kort starta upp ett barnteam. Minst en person med utbildning i att behandla barn ska finnas med vid varje tillfälle.

– Om den som behandlar inte är

bekväm med att möta barn så känner barnet det på en gång.

Skapar för barnen sent på nätterna

Mikael Odström har ett stort engagemang för de barn som behandlas. På fritiden och sent in på nätterna har han målat och skapat 3D-utskriftar för barnen, bland annat en miniatyrmodell av strålningsapparaten.

– En sådan här modell gör det lättare att relatera till då den är kopplad till vardagens lek.

Dessutom har Mikael Odström blivit en dinosaurie. Idén uppstod under behandlingen av ett barn som bar olika dinosaurietröjor. Mikael fick då idén om att pojken

på sista behandlingsdagen skulle få besök av en dinosaurie. Genom Barncancerfonden norra fick strålningsenheten två uppblåsbara dräkter som väcker två busiga kompisar till liv, dinosaurien Dino och enhörningen Uni. De har nu blivit ett återkommande inslag i behandlingen för barn i cancerbehandling men de besöker också andra barnavdelningar på sjukhuset.

– Jag får träda in i den här mycket tunga tiden i deras liv och får göra lite skillnad. Om jag kan väcka ett leende så är det helt klart värt det, säger Mikael Odström.

Text: **DANIEL MARKLUND**
Region Västerbotten
daniel.marklund@regionvasterbotten.se